

I. Kodakondsuse ja migratsiooni valdkond

	Ettepanek/märkus	SiM kommentaar
Isamaa fraktsioon		
1	<p>Eelnõu paragrahvi 1 punkt 55 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:</p> <p>„55) paragrahvi 272 lõikes 14 asendatakse arv „45“ arvuga „67“;“</p>	<p>Täname tehtud ettepanekute eest, kuid palume mitte arvestada.</p> <p>Esitatud eelnõu järgi tagaks PPA kiirkorras isikutunnistuse või elamisloakaardi väljastamise senise viie tööpäeva asemel kahe tööpäeva jooksul ning reisidokumendi senise kahe tööpäeva asemel ühe tööpäeva jooksul.</p> <p>Ettepanekute järgi oleks kiirkorras isikutunnistuse taotlemine 22 eurot kõrgem tavapärasest riigilõivumäärast, elamisloakaart 26 eurot kõrgem tavapärast lõivust ning reisidokument 27 eurot kõrgem võrreldes tavapärase lõivuga.</p> <p>Eelnõu seletuskirjas on toodud, et isikut tõendava dokumendi kiirkorras väljastamine tähendab taotleja erikohtlemist võrreldes teiste taotlejatega, isik võetakse tavaprotsessi järjekorrast välja, tema jaoks korraldatakse ümber dokumentide isikustamise töölin, dokumendikontroll võtab tema dokumendi eelisjärjekorras vahele ja kuller toimetab tema dokumendi dokumenditrukikeskusest PPA teenindusse.</p> <p>Eeltoodust hoolimata, ei tule ca 50 % isikutest kiirkorras taotletud dokumendile ettenähtud ajal PPA teenindusse järgi. Veel enam, üle 200 kiirkorras taotletud dokumenti hävitatakse, sest neile ei olegi järgi tulnud kuue kuu jooksul. Võib järeldada, et sest ligikaudu pooled kiirkorras dokumendi taotlenud isikutest ei ole seda tegelikult vajanud.</p> <p>Eeltoodud põhjustel oleme seisukohal, et kiirkorras dokumendi taotlemise riigilõivumäär peaks olema oluliselt suurem tavapärasest riigilõivumäärast.</p>
2	Eelnõu paragrahvi 1 punkt 56 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:	Sama vastus, mis märkusele nr 1.

	Ettepanek/märkus	SiM kommentaar
	<p>„56) paragrahvi 272 lõikes 15 asendatakse arv „64“ arvuga „96“;“</p>	
3	<p>Eelnõu paragrahvi 1 punkt 58 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:</p> <p>„58) paragrahvi 272 lõikes 16 asendatakse arv „58“ arvuga „87“;“</p> <p>Selgitus: Käesolevate muudatusettepanekute eesmärk on mitte tõsta kiirkorras väljastatavate isikut tõendavate dokumentide riigilõivusid ebaproportsionaalselt kõrgele, vaid tõsta neid riigilõive proportsionaalselt samas suuruses teiste isikudokumentide riigilõivude tõusuga</p>	Sama vastus, mis märkusele nr 1.
Eesti Keskerakonna fraktsioon		
1	<p>Eelnõust välja jätta § 1 punktid 25 ja 25.</p> <p>Välja jäetav tekst:</p> <p>25) paragrahvi 270 lõigetes 1 ja 2 asendatakse arv „13“ arvuga „150“;</p> <p>26) paragrahvi 270 lõikes 2 asendatakse arv „15“ arvuga „180“;</p> <p>Selgitus: Eelnõu näeb ette Eesti kodakondsuse saamise või taastamise taotluse läbivaatamise eest riigilõivu tasumist varasema 13 euro asemel 150 eurot. Välisesinduses senise 15 euro asemel 180 eurot. Tegemist on 12-kordse tõusuga. Riik peab olema huvitatud sellest, et inimesed taotleksid kodakondsust rohkem. Hinna niivõrd suur tõstmine võib inimestel võtta selle huvi ja motivatsiooni ära. Seetõttu tuleks jääda kehtivate määrade juurde.</p>	<p>Täname tehtud ettepanekute eest, kuid palume mitte arvestada.</p> <p>Kodakondsuse seaduse alusel tehtavate toimingute lõive pole pikka aega sisuliselt muudetud, näiteks aastal 2002 tuli nende toimingute eest tasuda 200 krooni, mis teeb ca 12,8 eurot võrreldes tänase 13 euroga.</p> <p>Tegu on kindlasti märgatava tõusuga, kuid kodakondsuse taotlemine peaks olema ühekordne elusündmus. Samuti on haldusorganil õigus isik riigilõivu tasumisest vabastada või tasutavat summat vähendada tema majanduslikust olukorrast lähtuvalt.</p>
2	<p>2. Eelnõust välja jätta § 1 punktid 30-32.</p> <p>Välja jäetav tekst:</p> <p>30) paragrahvi 272 lõike 1 esimeses lauses asendatakse arv „30“ arvuga „45“;</p>	<p>Täname tehtud ettepanekute eest, kuid palume mitte arvestada.</p> <p>Paraku on isikut tõendavate dokumentide väljastamise kulu riigile tõusnud ja riigilõivude sätestamisel tuleks nendest kuludest reeglina lähtuda. Just samadel põhjustel, mille olete välja toonud</p>

	Ettepanek/märkus	SiM kommentaar
	<p>31) paragrahvi 272 lõike 1 esimeses lauses asendatakse arv „55“ arvuga „75“;</p> <p>32) paragrahvi 272 lõike 1 teises lauses asendatakse arv „20“ arvuga „35“;</p> <p><i>Selgitus: Eelnõu näeb ette isikutunnistuse taotluse läbivaatamise eest riigilõivude tõusu. ID kaart on kodaniku jaoks üks olulisemaid dokumente. Pole asjakohane tõsta riigilõive niivõrd oluliste toimingute puhul. Muudatusettepanekuga soovitakse jätta antud riigilõivu määrad samasuguseks.</i></p>	<p>(isikutunnistuse olulisus isiku jaoks), kehtestatakse riigilõiv veerandi võrra tegelikust väljaandmise kulust madalam.</p>
3	<p>Eelnõust välja jätta § 1 punktid 33-35. Välja jäetav tekst:</p> <p>33) paragrahvi 272 lõike 2 esimeses lauses asendatakse arv „40“ arvuga „70“;</p> <p>34) paragrahvi 272 lõike 2 esimeses lauses asendatakse arv „65“ arvuga „100“;</p> <p>35) paragrahvi 272 lõike 2 teises lauses asendatakse arv „30“ arvuga „60“;</p> <p><i>Selgitus: Eelnõuga soovitakse tõsta riigilõivu elamisloakaardi väljaandmise taotluse läbivaatamise eest. Paljude elanike jaoks on tegemist olulise toiminguga, mistõttu pole asjakohane seda määrat tõsta. Muudatusettepanekuga soovitakse jätta antud riigilõivu määrad samasuguseks.</i></p>	<p>Täname tehtud ettepanekute eest, kuid palume mitte arvestada.</p> <p>Riigilõiv elamisloakaardi väljaandmise taotluse läbivaatamise eest arvestab haldusorgani tegelikke kulusid, v.a iseteeninduskeskkonnas taotlemise puhul, seal taotledes on lõiv 10 eurot madalam. Kulupõhimõtet arvestades tulebki riigilõive teatud aja möödudes muuta. Lähtuvalt isiku majanduslikust olukorrast on võimalik ta vabastada riigilõivu tasumisest või vähendada tasutava riigilõivu määra.</p>
4	<p>Eelnõust välja jätta § 1 punkt 40. Välja jäetav tekst:</p> <p>40) paragrahvi 272 lõikes 6 asendatakse arv „100“ arvuga „150“;</p> <p><i>Selgitus: Eelnõuga soovitakse tõsta riigilõivu e-residendi digitaalse isikutunnistuse väljaandmise taotluse läbivaatamise eest 100 eurolt 150 eurole. E-residentsus on Eesti kaubamärk ning tänu sellele on Eesti kogunud tuntust tänu selle kontseptsiooni uudsusel ja arengupotentsiaalile.</i></p>	<p>Täname tehtud ettepanekute eest, kuid palume mitte arvestada. E-residentsus on välismaalasele pakutav hüve ja riigilõiv kehtestatakse omakulust ca 14 % kõrgem. Samuti oleme seisukohal, et 50 eurone tõus ei mõjuta neid välismaalastest ettevõtjaid, kele eesmärk on Eesti e-teenuseid kasutades Eesti majandust soodustada. Juhime tähelepanu veel sellele, et välisesinduses väljastamise kaudu tasutakse riigilõivu täiendavalt 20 eurot (RLS § 272 lõige 20). Kuna suures osas valivad e-residendid oma dokumendi väljastamise kohaks välisesinduse, siis tasuvad nad juba täna</p>

	Ettepanek/märkus	SiM kommentaar
	<i>Muudatusettepanekuga soovitakse jätta antud riigilõivu määra samasuguseks, et e-residentsus jääks kättesaadavaks mõistliku hinnaga ning selle vastu oleks rohkem huvilisi.</i>	riigilõivu 100 eurot + 20 eurot. Siseministeriumis on ettevalmistamisel isikut tõendavate dokumentide seaduse ja teiste seaduste muutmise seaduse eelnõu, mille kohaselt, ei võetaks enam e-residendi taotlejalt väljastamise eest täiendavat tasu. Muudatuste üheaegsel jõustumisel 2025. aastal, tõuseks e-residendilt võetav riigilõiv sisuliselt mitte 50 eurot vaid 30 eurot.
5	<p>Eelnõust välja jätta § 1 punkt 41. Välja jäetav tekst:</p> <p>41) paragrahvi 272 lõige 7 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:</p> <p>„(7) Alla 18-aastasele isikule, keskmise, raske või sügava puudega isikule ja üldtingimustel Eesti vanaduspensioni ikka jõudnud isikule isikutunnistuse väljaandmise taotluse läbivaatamise eest tasutakse riigilõivu 20 eurot. Nimetatud isikule elamisloakaardi väljaandmise taotluse läbivaatamise eest tasutakse riigilõivu 30 eurot. Kui nimetatud toimingut taotletakse Politsei- ja Piirivalveameti iseteeninduskeskkonna kaudu, tasutakse riigilõivu vastavalt 15 või 25 eurot.“;</p> <p>Selgitus: Eelnõuga soovitakse tõsta riigilõivusid toimingutele alaealistele, puudega isikutele ja pensionäridele. Antud isikutele on alati kehtinud soodusmäärad ja antud soodusmäärad võiksid ka edaspidi kehtima jääda. Käesolevas majanduskeskkonnas ei tohiks tõsta määrasid puuetega inimestele, alaealistele ja pensionäridele.</p>	<p>Täname tehtud ettepanekute eest, kuid palume mitte arvestada.</p> <p>Sättega kehtestatakse nendele sihtgruppidele soodsam riigilõiv võrreldes üldkorras taotlejatega. Võrreldes kehtiva seadusega kohaldub soodsam riigilõiv kõikidele alaealistele lastele.</p>
6	<p>Eelnõust välja jätta § 1 punkt 42 kuni 44. Välja jäetav tekst:</p> <p>42) paragrahvi 272 lõike 8 esimeses lauses asendatakse arv „45“ arvuga „60“;</p>	<p>Täname tehtud ettepanekute eest, kuid palume mitte arvestada.</p> <p>Reisidokument on oluline dokument, kuid Siseministeriumi hinnangul ei ole tegu sellises ulatuses tõusuga, mis teeks reisidokumendi omamise võimatuks. Tegu on vabatahtliku dokumendiga, mille peamine eesmärk on võimaldada reisimist</p>

	Ettepanek/märkus	SiM kommentaar
	<p>43) paragrahvi 272 lõike 8 esimeses lauses asendatakse arv „70“ arvuga „90“;</p> <p>44) paragrahvi 272 lõike 8 teises lauses asendatakse arv „35“ arvuga „50“;</p> <p><i>Selgitus: Eelnõu soovitakse tõsta riigilõivu reisidokumendi taotluse läbivaatamise eest. Pass on kodaniku jaoks üks olulisemaid dokumente. Pole asjakohane tõsta riigilõive niivõrd oluliste toimingute puhul. Muudatusettepanekuga soovitakse jääda kehtiva riigilõivu määra juurde.</i></p>	kolmandatesse riikidesse. Tõus on küll märgatav, kuid viimase kümne aasta jooksul on reisidokumentide riigilõivu tõstetud ühe korra viie euro võrra ning kehtiv riigilõivumäär ei kata tegelikke kulusi.
7	<p>Eelnõust välja jätta § 1 punkt 46. Välja jäetav tekst:</p> <p>46) paragrahvi 272 lõikes 10 asendatakse arv „20“ arvuga „25“;</p> <p><i>Selgitus: Eelnõuga soovitakse tõsta riigilõivu alla 18-aastasele isikule, puudega isikule või pensionäridele reisidokumendi taotluse läbivaatamise eest. Antud isikutele on alati kehtinud soodusmäärad ja antud soodusmäärad võiksid ka edaspidi kehtima jääda. Käesolevas majanduskeskkonnas ei tohiks tõsta määrasid puuetega inimestele, alaealistele ja pensionäridele.</i></p>	<p>Täname tehtud ettepanekute eest, kuid palume mitte arvestada.</p> <p>Oleme nõus, et nendele isikutele peaks olema soodsam riigilõiv, kuid see ei pea ilmselt püsima alaliselt muutumatuna. Eelnõuga sätestatakse läbivalt, et soodustatud isikute riigilõivud on umbes poole soodsamad.</p>
8	<p>Eelnõust välja jätta § 1 punktid 48-50. Välja jäetav tekst:</p> <p>48) paragrahvi 272 lõike 11 esimeses lauses asendatakse arv „55“ arvuga „80“;</p> <p>49) paragrahvi 272 lõike 11 esimeses lauses asendatakse arv „80“ arvuga „110“;</p> <p>50) paragrahvi 272 lõike 11 teises lauses asendatakse arv „45“ arvuga „70“;</p> <p><i>Selgitus: Eelnõuga soovitakse tõsta riigilõivu isikutunnistuse väljaandmise</i></p>	<p>Täname tehtud ettepanekute eest, kuid palume mitte arvestada. Juhul kui isikul on vaja reisida, siis loomulikult on isikutunnistuse ja reisidokumendi samal ajal taotlemine mõistlik, sest see on soodsam. Ka haldusorganile on sellise taotluse menetlemine soodsam ning kehtestatav riigilõivumäär arvestab omakulu.</p>

	Ettepanek/märkus	SiM kommentaar
	<p>taotluse läbivaatamise eest koos reisidokumendi väljaandmise taotluse läbivaatamisega. ID kaardi ja passi korraka taotlemine on tihtiesinev nähtus, nii ID kaart kui pass on kodaniku jaoks olulisimad dokumendid. Antud majanduskeskkonnas pole asjakohane tõsta riigilõive niivõrd oluliste toimingute puhul. Muudatusettepanekuga soovitakse jääda kehtivate riigilõivu määrade juurde.</p>	
9	<p>Eelnõust välja jätta § 1 punktid 51 ja 51 Välja jäetav tekst:</p> <p>51) paragrahvi 272 lõike 12 esimeses lauses asendatakse arv „70“ arvuga „90“;</p> <p>52) paragrahvi 272 lõike 12 teises lauses asendatakse arv „60“ arvuga „80“;</p> <p>Selgitus: Eelnõuga soovitakse tõsta riigilõivu elamisloakaardi väljaandmise taotluse läbivaatamise eest koos reisidokumendi väljaandmise taotluse läbivaatamisega. Paljude elanike jaoks on olulise toiminguga, neid dokumente tihti taotletakse koos, mistõttu pole asjakohane seda määratõsta. Muudatusettepanekuga soovitakse jääda kehtivate riigilõivu määrade juurde.</p>	<p>Täname tehtud ettepanekute eest, kuid palume mitte arvestada eelmises punktis toodud põhjusel, tegu on omakuluga.</p>
10	<p>Eelnõust välja jätta § 1 punkt 53 Välja jäetav tekst:</p> <p>53) paragrahvi 272 lõige 13 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:</p> <p>„(13) Alla 18-aastasele isikule, keskmise, raske või sügava puudega isikule ja üldtingimustel Eesti vanaduspensionari ikka jõudnud isikule isikutunnistuse väljaandmise taotluse läbivaatamise eest koos reisidokumendi väljaandmise taotluse läbivaatamisega tasutakse riigilõivu 35</p>	<p>Täname tehtud ettepanekute eest, kuid palume mitte arvestada. Kuigi soodustatud riigilõivumäär muutub kallimaks, soodustus siiski säilib - ka nn komplekstaotluse eest võetav riigilõivumäär on soodusgruppidele vähem kui pool sellise taotluse menetlemise omakulust.</p>

	Ettepanek/märkus	SiM kommentaar
	<p>eurot. Nimetatud isikule elamisloa väljaandmise taotluse läbivaatamise eest koos reisidokumendi väljaandmise taotluse läbivaatamisega tasutakse riigilõivu 40 eurot. Kui nimetatud toimingut taotletakse Politsei- ja Piirivalveameti iseteeninduskeskkonna kaudu, tasutakse riigilõivu vastavalt 30 või 35 eurot.“;</p> <p>Selgitus: Eelnõuga soovitakse tõsta riigilõivu alla 18-aastasele isikule, puudega isikule või pensionäridele isikutunnistuse väljaandmise taotluse läbivaatamise eest koos reisidokumendi väljaandmise taotluse läbivaatamisega. Antud isikutele on alati kehtinud soodusmäärad ja antud soodusmäärad võiksid ka edaspidi kehtima jääda. Käesolevas majanduskeskkonnas ei tohiks tõsta määrasid puuetega inimestele, alaealistele ja pensionäridele.</p>	
11	<p>Eelnõust välja jätta § 1 punktid 54-55</p> <p>Välja jäetav tekst:</p> <p>54) paragrahvi 272 lõigetes 14 ja 15 asendatakse sõna „viie“ sõnaga „kahe“;</p> <p>55) paragrahvi 272 lõikes 14 asendatakse arv „45“ arvuga „250“;</p> <p>Selgitus: Eelnõuga soovitakse tõsta riigilõivu ID kaardi kiirkorras taotlemisele. Kui varasemalt maksis antud toiming 45 eurot, siis eelnõuga tõuseks see 250 eurole. Tõus oleks pea 6-kordne. ID kaarti taotletakse kiirkorras mõjuval põhjusel. On ebaproportsionaalne niivõrd olulisele toimingule panna nii suur hind. Riigilõivu määra kehtestamise üldpõhimõtteks on, et kehtestatakse riigilõiv sellises määras, mis kataks vähemalt toiminguga kaasnevad kulud, kuid samas ei oleks liiga suur ning et selle eesmärgiks ei saaks riigile iseseisva täiendava tuluallika loomine.</p>	<p>Täname tehtud ettepanekute eest, kuid palume mitte arvestada. Kiirdokumentide osas on asjakohane Isamaa fraktsiooni muudatusettepanekule esitatud vastus. Samuti palume arvestada, et kiirkorras taotletava dokumendi kõrge riigilõivumäär ei ole karistus ja samuti ei ole dokumendi mitteomamise eest ette nähtud karistust. Kui isik ei soovi tulevikus oma isikutunnistust või elamisloakaarti saada kahe tööpäeva jooksul, võib ta oodata koos kõikide teiste taotlejatega üldises järjekorras. Kui isikul on dokument kehtetu, ei järgne riigi poolt mitte ühtegi sanktsiooni.</p>

	Ettepanek/märkus	SiM kommentaar
	<p><i>Jääb küsitavaks, kas isikutunnistuse kiirkorras tegemise puhul riigilõivu kuuekordne tõstmine on selle põhimõttega kooskõlas. Riigikohus on muuhulgas märkinud, et riigilõivuseadus § 4 lg 2 sätestab, et toimingu eesmärgist, sellest saadavast hüvest ja kaalukast avalikust huvist, eelkõige sotsiaal- ja majanduspoliitilistest kaalutlustest lähtuvalt võib riigilõivumäära kehtestada kulupõhimõttest erinevalt. Arvestades, et dokumendi olemasolu on üks olulisematest kodanike kohustustest, siis karistada inimesi selle kiirkorras taotlemise eest ja viia makseraskustesse, pole õiglane ega proportsionaalne meede. Samuti tuleb arvestada, et dokumente saab taotleda digitaalselt, mistõttu peaksid kulud hoopiski vähenema, mitte tõusma.</i></p>	
12	<p>Eelnõust välja jätta § 1 punkt 56 Välja jäetav tekst:</p> <p>56) paragrahvi 272 lõikes 15 asendatakse arv „64“ arvuga „250“;</p> <p>Selgitus: Eelnõuga soovitakse tõsta riigilõivu elamisloakaardi väljaandmise taotluse läbivaatamise eest kiirkorras. Kui varasemalt maksis antud toiming 64 eurot, siis eelnõuga tõuseks see 250 eurole. Niivõrd suur hinnatõus ei ole proportsionaalne. Riik ei saa riigilõivude näol luua täiendavat tuluallikat.</p>	<p>Täname tehtud ettepanekute eest, kuid palume mitte arvestada. Siseministeeriumi hinnangul on isikut tõendava dokumendi väljaandmise taotluse kiirkorras menetlemise puhul tegu riigi poolt pakutava hüvega ja tavakorras taotlemisest peab seda eristama oluline riigilõivumäära vahe.</p>
13	<p>Eelnõust välja jätta § 1 punktid 57-58 Välja jäetav tekst:</p> <p>57) paragrahvi 272 lõikes 16 asendatakse sõna „kahe“ sõnaga „ühe“;</p> <p>58) paragrahvi 272 lõikes 16 asendatakse arv „58“ arvuga „250“;</p> <p>Selgitus: Eelnõuga soovitakse tõsta riigilõivu passi kiirkorras taotlemisele. Kui varasemalt maksis antud toiming 45 eurot, siis eelnõuga tõuseks see 250</p>	<p>Täname tehtud ettepanekute eest, kuid palume mitte arvestada. Antud hetkel puudub võimekus menetleda ja väljastada kõikide isikut tõendavate dokumentide taotlusi kiirkorras. Oleme nõus, et reisidokumendi taotletakse kiirkorras mõjuval põhjusel, kuid ilmselt taotletakse ka tavakorras reisidokumendi isiku jaoks mõjuval põhjusel. Seetõttu oleme seisukohal, et kiirkorras taotletava dokumendi riigilõivumäär peab olema tavakorras taotletavast dokumendist oluliselt kõrgem.</p>

	Ettepanek/märkus	SiM kommentaar
	<p>eurole. Tõus oleks pea 6-kordne. Passi taotletakse kiirkorras mõjuval põhjusel. On ebaproportsionaalne niivõrd olulisele toimingule panna nii suur hind. Riigilõivu määra kehtestamise üldpõhimõtteks on, et kehtestatakse riigilõiv sellises määras, mis kataks vähemalt toiminguga kaasnevad kulud, kuid samas ei oleks liiga suur ning et selle eesmärgiks ei saaks riigile iseseisva täiendava tulullika loomine. Jääb küsitavaks, kas passi kiirkorras tegemise puhul riigilõivu kuuekordne tõstmine on selle põhimõttega kooskõlas. Riigikohus on muuhulgas märkinud, et riigilõivuseadus § 4 lg 2 sätestab, et toimingu eesmärgist, sellest saadavast hüvest ja kaalukast avalikust huvist, eelkõige sotsiaal- ja majanduspoliitilistest kaalutlustest lähtuvalt võib riigilõivumäära kehtestada kulupõhimõttest erinevalt. Arvestades, et reisidokumendi olemasolu on kodanike jaoks üks olulisemaid toiminguid, siis karistada inimesi selle kiirkorras taotlemise eest ja viia makserakustesse, pole õiglane ega proportsionaalne meede. Samuti tuleb arvestada, et dokumente saab taotleda digitaalselt, mistõttu peaksid kulud hoopiski vähenema, mitte tõusma.</p>	
14	<p>Eelnõust välja jätta § 1 punktid 62-63</p> <p>Välja jäetav tekst:</p> <p>62) paragrahvi 273 lõikes 1 ja § 274 lõikes 1 asendatakse arv „64“ arvuga „225“;</p> <p>63) paragrahvi 273 lõikes 1 asendatakse arv „95“ arvuga „255“;</p> <p>Selgitus: Eelnõuga soovitakse tõsta riigilõivu tähtajalise elamisloa taotluse läbivaatamise eest. Hetkel maksab toiming 54 eurot, eelnõuga soovitakse see tõsta 225 euroni, sama ka</p>	<p>Täname tehtud ettepanekute eest, kuid palume mitte arvestada. Välisesinduses taotlemine on ka edaspidi kallim, sest arvestatakse Välisministeeriumi kulusid. Elamisloa puhul arvestatakse kulupõhimõtet. Juhime tähelepanu, et see lõiv on püsinud sisuliselt muutumatuna alates aastast 2009, mil tähtajalise elamisloa taotluse läbivaatamise eest tuli tasuda 1000 krooni. Riigi kulud ei ole püsinud muutumatuna ja seetõttu ei ole Siseministeeriumi hinnangul tegu ebaproportsionaalse tõusuga.</p>

	Ettepanek/märkus	SiM kommentaar
	<i>välisesinduses taotluse läbivaatamisega. Tegemist on ebaproportsionaalselt suure tõusuga. Imelik on ka see, et nii Eestis kui välisesinduses tehtavate toimingute hinnad võrdsustatakse. Muudatusettepanekutega soovitakse jääda kehtivate riigilõivu määrade juurde.</i>	
15	<p>Eelnõust välja jätta § 1 punktid 64-65</p> <p>64) paragrahvi 273 lõikes 2 ja § 274 lõikes 2 asendatakse arv „96“ arvuga „250“;</p> <p>65) paragrahvi 273 lõikes 2 asendatakse arv „125“ arvuga „280“;</p> <p>Selgitus: Eelnõuga soovitakse tõsta riigilõivu töötamiseks antava tähtajalise elamisloa taotluse läbivaatamise eest. Hetkel maksab toiming 96 eurot, eelnõuga soovitakse see tõsta 250 euroni, sama ka välisesinduses taotluse läbivaatamisega, kus antud toiming tõuseb 280 euroni. Tegemist on ebaproportsionaalselt suure tõusuga. Riik peaks olema huvitatud täiendavast tööjõust, riigilõivude järsu tõstmisega võivad inimesed loobuda töötamiseks antava tähtajalise elamisloa taotlemisest. Muudatusettepanekutega soovitakse jääda kehtivate riigilõivu määrade juurde.</p>	<p>Täname tehtud ettepanekute eest, kuid palume mitte arvestada. Töötamiseks antava tähtajalise elamisloa riigilõivumäär kehtestatakse omakulust ca 13% kõrgem, sest töötamiseks antav elamisluba on välismaalasele antav hüve ning arvestatakse naaberriikide regulatsioone. Nagu seletuskirjas märgitud konkureerime kõrgelt kvalifitseeritud välistööjõu saamiseks oma naabritega, kuid selle eesmärgi saavutamiseks ei pea riik tasuma lõivustatud toimingute omakulu välismaalase eest. Töötamiseks antava tähtajalise elamisloa riigilõivumäär on püsinud sisuliselt muutumatuna alates 2003. aastast, mil see oli 1500 krooni ehk 95,8 eurot.</p>
16	<p>Eelnõust välja jätta § 1 punktid 66-67.</p> <p>66) paragrahvi 273 lõikes 3 ja § 274 lõikes 3 asendatakse arv „160“ arvuga „350“;</p> <p>67) paragrahvi 273 lõikes 3 asendatakse arv „190“ arvuga „380“;</p> <p>Selgitus: Eelnõuga soovitakse tõsta riigilõivu ettevõtluseks antava tähtajalise elamisloa taotluse läbivaatamise eest. Hetkel maksab toiming 160 eurot, eelnõuga soovitakse</p>	<p>Täname tehtud ettepanekute eest, kuid palume mitte arvestada. Sarnaselt töötamiseks antava elamisloaga, on ettevõtluseks antava tähtajalise elamisloa riigilõivumäär omakulust ca 12 % kõrgem. Samuti ei ole ka ettevõtluseks antava tähtajalise elamisloa riigilõivumäära üle 20 aasta tõstetud, 2003. aastal oli see 2500 krooni ehk 159,78 eurot.</p>

	Ettepanek/märkus	SiM kommentaar
	<p><i>see tõsta 350 euron, sama ka välisesinduses taotluse läbivaatamisega, kus antud toiming tõuseb 380 euron. Tegemist on ebaproportsionaalselt suure tõusuga. Riik peaks olema huvitatud ettevõtluse arengust ning ettevõtjate meelitamisest, riigilõivude järsu tõstmisega võivad inimesed loobuda ettevõtluseks antava tähtajalise elamisloa taotlemisest ning hakata tegutsema ettevõtlusega teises riigis. Muudatusettepanekutega soovitakse jääda kehtivate riigilõivu määrade juurde.</i></p>	
17	<p>Eelnõust välja jätta § 1 punktid 69-71.</p> <p>69) paragrahvi 273 lõikes 5 ja § 274 lõikes 5 asendatakse arv „31“ arvuga „115“;</p> <p>70) paragrahvi 273 lõikes 5 asendatakse arv „60“ arvuga „145“;</p> <p>71) paragrahvi 273 lõikes 6 asendatakse arv „64“ arvuga „185“;</p> <p>Selgitus: Eelnõuga soovitakse tõsta erinevaid riigilõive tähtajalise elamisloa toimingutega, k.a neid toiminguid, mis puudutavad sugulasi. Samuti tõstetakse riigilõive pikaajalise elaniku elamisloa taotluse läbivaatamise eest. Muudatusettepanekutega soovitakse jääda kehtivate riigilõivu määrade juurde.</p>	<p>Täname tehtud ettepanekute eest, kuid palume mitte arvestada. Eesti kodanikust pereliikme elamisloa menetluse läbiviimiseks kehtestatakse omakulust odavam soodusmäär. Eelnevalt on toodud näiteid, kus nimetatud riigilõivumäärasid ei ole aastaid tõstetud, seetõttu on praegused riigilõivumäära tõstmised ka järsemad.</p>
18	<p>Eelnõust välja jätta § 1 p 72.</p> <p>72) paragrahvi 273 lõikes 7 asendatakse arv „24“ arvuga „93“;</p> <p>Selgitus: Eelnõuga soovitakse tõsta riigilõivu alaealistele ja pensionäridele pikaajalise elaniku elamisloa taotluse läbivaatamise eest. Antud isikutele on alati kehtinud soodusmäärad ja antud soodusmäärad võiksid ka edaspidi kehtima jääda. Käesolevas</p>	<p>Täname tehtud ettepanekute eest, kuid palume mitte arvestada. Soodusmäära küll tõstetakse, kuid see kehtestatakse ca pooles ulatuses tegelikest kulutustest ja tavapärasest määrast (93 eurot vs 185 eurot). Samuti toome välja, et pikaajalise elaniku elamisloa taotlemine on ühekordne sündmus.</p>

	Ettepanek/märkus	SiM kommentaar
	majanduskeskkonnas ei tohiks tõsta määrasid puuetega inimestele, alaealistele ja pensionäridele. Muudatusettepanekutega soovitakse jääda kehtivate riigilõivu määrade juurde.	
19	<p>Eelnõust välja jätta § 1 p 73.</p> <p>73) paragrahvi 274 lõikes 4 asendatakse arv „24“ arvuga „115“;</p> <p><i>Selgitus: Eelnõuga soovitakse tõsta riigilõivu alaealistele ja pensionäridele tähtajalise elamisloa pikendamise taotluse läbivaatamise eest. Antud isikutele on alati kehtinud soodusmäärad ja antud soodusmäärad võiksid ka edaspidi kehtima jääda. Käesolevas majanduskeskkonnas ei tohiks tõsta määrasid puuetega inimestele, alaealistele ja pensionäridele. Muudatusettepanekutega soovitakse jääda kehtivate riigilõivu määrade juurde.</i></p>	<p>Täname tehtud ettepanekute eest, kuid palume mitte arvestada. Eespool oleme mitu korda toonud näiteks, et kehtivad riigilõivumäärad on aastaid või isegi aastakümned olnud muutmata ning seetõttu on käesoleval ajal nende tõstmine järsk. Siiski, soodustatud kategooriad säilivad ja neile on riigilõivu määr umbes pool tavakorras taotlemisest (115 vs 225).</p>
20	<p>Eelnõust välja jätta § 1 punktid 74-75.</p> <p>74) paragrahvi 275 esimeses lauses asendatakse arv „65“ arvuga „140“;</p> <p>75) paragrahvi 275 teises lauses asendatakse arv „48“ arvuga „130“;</p> <p><i>Selgitus: Eelnõuga soovitakse tõsta riigilõivu lühiajalise töötamise registreerimise taotluse läbivaatamise eest. Hetkel maksab toiming 65 eurot, eelnõuga soovitakse see tõsta 140 euroni, sama ka välisesinduses taotluse läbivaatamisega, kus antud toiming tõuseb 130 euroni. Tegemist on ebaproportsionaalselt suure tõusuga. Riik peaks olema huvitatud täiendavast tööjõust, riigilõivude järsu tõstmisega võivad inimesed loobuda taotlustest. Muudatusettepanekutega soovitakse jääda kehtivate riigilõivu määrade juurde.</i></p>	<p>Täname tehtud ettepanekute eest, kuid palume mitte arvestada. Arvestades tõusnud kulusid, tõuseb lühiajalise töötamise registreerimise taotlemise eest võetav riigilõiv tõuseb 140 euroni ja iseteeninduses 130 euroni. Tööandjad arvestavad välismaalasest töötaja kutsumisega kõiki kulusid, ka riigilõivu. Samas on ka tööandja huvides, et Eestisse kutsutavat välismaalast põhjalikult kontrollitakse, sest tööandjal on välismaalaste seaduses sätestatud kutsuja kohustused. Siseministeerium on seisukohal, et välismaalaste valdkonnas tehtavaid toiminguid ei peaks riik välismaalase või tööandja eest kompenseerima.</p>

	Ettepanek/märkus	SiM kommentaar
21	<p>Eelnõust välja jätta § 1 punkt 81 Välja jäetav tekst:</p> <p>81) paragrahvi 276 lõige 8 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:</p> <p>„(8) 6–11aasta vanuse lapse pikaajalise viisa taotluse läbivaatamise eest tasutakse riigilõivu 60 eurot.“;</p> <p>Selgitus: Eelnõuga soovitakse tõsta riigilõivu 6–11 aasta vanuse lapse pikaajalise viisa taotluse läbivaatamise eest. Kui varasemalt oli riigilõiv 40 eurot, siis eelnõuga soovitakse see tõsta 60 euroni. Pole proportsionaalne tõsta riigilõive toimingute eest, mis puudutavad lapsi. Muudatusettepanekuga soovitakse jääda kehtivate riigilõivu määrade juurde.</p>	<p>Täname tehtud ettepanekute eest, kuid palume mitte arvestada. Tegu on Välisministeeriumi ettepanekuga, mida Siseministeerium toetas. Ka pikaajalise viisa väljaandmisel on kulud tõusnud, välisministeerium on selgitanud, et tehakse põhjalikumad taustakontrolli ning suurenenud on tööjõukulud välisesinduses. Pikaajalist viisat menetleb ka Politsei- ja Piirivalveamet.</p> <p>Seletuskirjas on selgitatud, et erinevalt elamisloa taotlustest, on pikaajalise viisa menetlemise eest võetav riigilõiv olnud seni PPA-s ja välisesinduses ühetaoline. Seda põhjusel, et elamisloa puhul on menetlevaks asutuseks alati PPA ning Välisministeeriumi täiendavad kulud on seotud taotluse vastuvõtmisega ja edastamisega PPA-le. Pikaajalise viisa taotlusi menetlevad nii PPA kui Välisministeerium vastavalt taotluse esitamise kohast.</p>

II. Rahvastiku toimingute valdkond

	Ettepanek/märkus	SiM kommentaar
Isamaa fraktsioon		
1	<p>7) paragrahv 338 tunnistatakse kehtetuks.;“</p> <p>Selgitus: Käesoleva muudatusettepaneku eesmärk on muuta abielu sõlmimine riigilõivuvabaks.</p>	<p>Täname tehtud ettepanekute eest, kuid palume mitte arvestada. Kehtiva RLS-i § 338 kohaselt tasutakse abielukande tegemise eest riigilõivu 30 eurot. Abielukande tegemise riigilõivumäär on kehtinud muutumatuna alates 2016. aastast ja juba siis oleks kulupõhise arvestuse järgi riigilõiv pidanud olnud tegelikult 40 eurot. Kulupõhise arvestuse aluseks olnud töökoha keskmine maksumus on tõusnud 66%. Uued riigilõivud on saadud lisades varem kehtinud riigilõivu määradele töökoha keskmise maksumuse tõusu 66% ja lisaks 5 eurot rahvastikuregistri portaali töös hoidmise ja arendamise ning rahvastikuregistri kasutajatoe eest. Võttes aluseks juba 2016. aastal kulupõhise 40 eurot, lisades sinna 66% ehk $40 \cdot 1,66 = 66,4$, lisades veel 5 eurot ehk $66,4 + 5 = 71,4$ eurot.</p>

	Ettepanek/märkus	SiM kommentaar
		<p>Lõivustatud toimingute hüvitised KOV-idele igal aastal suurenenud. Võrreldes 2016. aastaga on KOV-idele makstavad hüvitised suurenenud 66%. Seega ei kata rahvastiku toimingute riigilõivumäärad enam nende eest KOV-idele makstavaid hüvitsi.</p> <p>Seega suurendatakse eelnõuga abielukande tegemise eest riigilõivu 70 euron. Kehtiv riigilõivumäär 30 eurot ei ole kooskõlas RLS-i § 4 lõikes 1 nimetatud kulupõhimõttega. Kui abielukande tegemise eest enam üldse riigilõivu ei tasutaks, siis oleks see riigile täiendav kulu. 2022. aastal sõlmiti 6386 abielu. Kui abielukande tegemise eest riigilõivi tulevikus enam ei tasutaks, siis tuleks riigieelarvest leida raha nende abielukanne tegemiseks.</p>
Eesti Keskerakonna fraktsioon		
1	<p>17. Eelnõust välja jätta § 1 punkt 87 Välja jäetav tekst: 87) paragrahvi 338 tekstis asendatakse arv „30“ arvuga „70“</p> <p><i>Selgitus: Eelnõuga soovitakse tõsta riigilõivu abielukande tegemise eest. Varasem riigilõiv 30 eurot tõuseb 70 euron. Käesolev tõus ei ole proportsionaalne, arvestades, et on jõustunud seadusemuudatus, millega on võimalik abiellumisavaldus esitada digitaalselt. Käesolev peaks omakorda vähendama kulusid. Samuti peab riik olema huvitatud sellest, et abielusid sõlmitaks rohkem ja väiksem riigilõiv just seda soodustab. Sellele viitab ka asjaolu, et näiteks lahutuste puhul on riigilõiv suurem kui abielukande puhul. Muudatusettepanekuga soovitakse jääda kehtiva riigilõivu määra juurde.</i></p>	<p>Täname tehtud ettepanekute eest, kuid palume mitte arvestada. Kehtiva RLS-i § 338 kohaselt tasutakse abielukande tegemise eest riigilõivu 30 eurot. Abielukande tegemise riigilõivumäär on kehtinud muutumatuna alates 2016. aastast ja juba siis oleks kulupõhise arvestuse järgi riigilõiv pidanud olnud tegelikult 40 eurot. Kulupõhise arvestuse aluseks olnud töökoha keskmine maksumus on tõusnud 66%. Uued riigilõivud on saadud lisades varem kehtinud riigilõivu määradele töökoha keskmise maksumuse tõusu 66% ja lisaks 5 eurot rahvastikuregistri portaali töös hoidmise ja arendamise ning rahvastikuregistri kasutajatoe eest. Võttes aluseks juba 2016. aastal kulupõhise 40 eurot, lisades sinna 66% ehk $40 \cdot 1,66 = 66,4$, lisades veel 5 eurot ehk $66,4 + 5 = 71,4$ eurot.</p> <p>Kehtiv riigilõivumäär 30 eurot ei ole kooskõlas RLS-i § 4 lõikes 1 nimetatud kulupõhimõttega.</p> <p>Kui uus riigilõiv hakkab kehtima 2025. aastast, siis ka uus riigilõivumäär ei kata</p>

	Ettepanek/märkus	SiM kommentaar										
		<p>kõiki tehtavaid kulutusi abielukande tegemisel, sest seoses töökoha keskmise maksumuse tõusuga (prognoositud järgmine aasta 4,6%) tõusevad iga-aastaselt ka kohaliku omavalitsuse üksustele makstavad hüvitiste määrad. Seetõttu on oluline riigilõivu tõstmine abielukande tegemise puhul vähemalt 70 euron.</p> <p>SIM-i tuluproгноos abielukande tegemisel</p> <table><tr><th></th><th>Abielukande tegemine</th></tr><tr><td>2022. aasta toimingute arv</td><td>5768</td></tr><tr><td>2022. aasta toimingute kulu</td><td>338 351</td></tr><tr><td>Tulu kehtivate riigilõivumääradega (30 eurot)</td><td>173 040</td></tr><tr><td>Tuluproгноos uute riigilõivumääradega (70 eurot)</td><td>403 760</td></tr></table>		Abielukande tegemine	2022. aasta toimingute arv	5768	2022. aasta toimingute kulu	338 351	Tulu kehtivate riigilõivumääradega (30 eurot)	173 040	Tuluproгноos uute riigilõivumääradega (70 eurot)	403 760
	Abielukande tegemine											
2022. aasta toimingute arv	5768											
2022. aasta toimingute kulu	338 351											
Tulu kehtivate riigilõivumääradega (30 eurot)	173 040											
Tuluproгноos uute riigilõivumääradega (70 eurot)	403 760											

III. Relvaseaduse valdkond

	Arvamus	SiM kommentaar
Eesti Jahimeeste Selts		
1	<p>EJS-i juhatuse liikmed analüüsisid ja arutasid eelnõud põhjalikult. Vaatamata korrigeeritud eelnõule on riigilõivude tõus märkimisväärne. Kardame, et selline kordades hinnatõus mõjub pärssivalt jahimeeste arvule. Jahimehed on täna riigi partnerid ja täidavad olulisi avalikke ülesandeid. Hea näide on siin metssigade Aafrika katku ohjamine. Sellel aastal küttisime vabatahtlikus korras pea 14 tuhat metssiga.</p> <p>See on suur arv ja ka suur kulu jahimeestele. Kui jahimeeste osakaal väheneb ja riik peab hakkama seda teenust tellima, läheb see riigile kordades kallimaks.</p> <p>Jahirelv ei ole tänapäeva Eesti jahimeestele luksuseks vaid tööriist, millega ühiskonna poolt tellitud tööd</p>	<p>Täname esitatud arvamuse eest, kuid palume mitte arvestada.</p> <p>Eesti Jahimeeste Seltsiga on SIM kohtunud eelnõu ettevalmistamise käigus. Arvestades sellelt kohtumiselt saadud tagasiside on tehtud riigilõivumäärades muudatusi, sh langetatud riigilõivude määrasid, võrreldes algselt planeerituga.</p> <p>Enamik relvavaldkonna riigilõivumäärasid on püsinud samal tasemel 2015. aastast. Arvestades, et viimastest riigilõivude muudatustest alates on kasvanud olulisel määral nii tööjõu-, IT- ja olmekulud, on otstarbekas riigilõivumäärasid tõsta, et teenuste osutamine oleks jätkusuutlik. Lõivumäärade tõstmine on vajalik, et ajakohastada Politsei- ja Piirivalveameti (edaspidi PPA) toimingutega seotud riigilõive selliselt, et eelnõuga kehtestatavad riigilõivumäärad kataksid PPA</p>

	Arvamus	SiM kommentaar
	<p>tehakse ulukite arvukuse reguleerimisel. Olgu see arvukuse vähendamine avariide arvu vähendamiseks, suurkiskjate küttimine kahjude vähendamiseks, sõraliste reguleerimine metsa ja põllukahjude optimeerimisel, kevadine hanede heidutus või kobraste arvukuse reguleerimine jms.</p> <p>Palume võimalusel veelkord lõivude suurused üle vaadata ja korrigeerida neid, mis tavajahimeest kõige enam mõjutavad. Ühtlasi teatame ka, et võimalusel soovime osaleda ettepanekute/arvamuste arutelul.</p>	<p>tegevuskulud tegevus- ja relvalubade väljastamise teenuse osutamisel. Eelnõuga kavandatavate muudatuste puhul on arvestatud sellega, et kehtestatavad riigilõivude suurused oleksid sellised, mis kataks senisest suurema osa teenuse osutamisega kaasnevatest kuludest. Uued riigilõivumäärad on mitmel juhul väiksemad, kui on tegelikult riigile teenuse osutamisega kaasnev kulu.</p>
Eesti Relvaomanike Liit		
1	<p>Eesti Relvaomanike Liit leiab, et seaduseelnõu on Relvaseaduse osas vastuvõetamatu, kuna pakutud riigilõivumäärade tõus on ebaproportsionaalselt suur ning puudulikult põhjendatud. Sellisel määral riigilõivude tõstmine mõjuks negatiivselt mitte ainult relvaomanike laskeharrastuse ja eneseteostusele võimalustele, vaid ka siseturvalisusele ning kaitsetahtele. Eesti Relvaomanike Liit peaks mõistlikuks ning huvigruppidele arusaadavaks riigilõivude tõusu samal määral, kui tarbijahinnaindeksi tõus aastatel 2015-2023, s.o. ~50 %.</p>	<p>Täname esitatud arvamuse eest, kuid palume mitte arvestada. Enamik relvavaldkonna riigilõivumäärasid on püsinud samal tasemel 2015. aastast. Arvestades, et viimastest riigilõivude muudatustest alates on kasvanud olulisel määral nii tööjõu-, IT- ja olmekulud, on otstarbekas riigilõivumäärasid tõsta, et teenuste osutamine oleks jätkusuutlik. Lõivumäärade tõstmine on vajalik, et ajakohastada Politsei- ja Piirivalveameti (edaspidi PPA) toimingutega seotud riigilõive selliselt, et eelnõuga kehtestatavad riigilõivumäärad kataksid PPA tegevuskulud tegevus- ja relvalubade väljastamise teenuse osutamisel. Eelnõuga kavandatavate muudatuste puhul on arvestatud sellega, et kehtestatavad riigilõivude suurused oleksid sellised, mis kataks senisest suurema osa teenuse osutamisega kaasnevatest kuludest. Uued riigilõivumäärad on mitmel juhul väiksemad, kui on tegelikult riigile teenuse osutamisega kaasnev kulu.</p>